

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

EKONOMISKO PROCESU PĀRVALDĪBA

Daugavpils Universitāte

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu, ja tā tiek pārskatīta atbilstoši rekomendācijām.

Eksperti:

1. Eksperts, Mg.oec., ekonomists, Mikus Dubickis
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts, Mg.oec. Mikus Zelmenis
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte, Justīne Širina

23/03/2020

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	4
II.	Resursi un nodrošinājums	9
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	13
IV.	Mācībspēki	19
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	21
VI.	Novērtējums	27
VII.	Rekomendācijas	29
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	31

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Mikus</i>	<i>Dubickis</i>	<i>Mg.oec.</i>	<i>Rīgas Tehniskā universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts	<i>Mikus</i>	<i>Zelmenis</i>	<i>Mg.oec.</i>	<i>SIA "No manis"</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperte	<i>Justīne</i>	<i>Širina</i>		

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	05.03.2020.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	1. DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2015.-2020.gadam. 2. Daugavpils Universitātes Studiju programmu attīstības un konsolidācijas plāns. 3. Pirms vizītes papildus pieprasītais un iesniegtais mācībspēku publikāciju saraksts. 4. Daugavpils Universitātes Senāta 2018. gada 17. decembra sēdes protokola Nr. 15 izraksts. 5. Darba devēju aptauju rezultāti (2016-2019). 6. ABSP "Ekonomika" 2018./2019. st.g. studējošo aptaujas rezultāti. 7. Studiju programmas raksturojums 8. Intervijas ekspertu vizītes laikā Daugavpils Universitātē; 9. Izglītības un zinātnes ministrijas pārskati par augstāko izglītību. 10. Daugavpils Universitātes studiju virziena "Ekonomika" pašnovērtējuma ziņojums par 2017./2018. gadu. 11. Daugavpils Universitātes studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika.

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Daugavpils Universitāte (DU)
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Ekonomika
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	Bakalaura studiju programma "Ekonomika"; Maģistra studiju programma "Ekonomika"; Doktora studiju programma "Ekonomika"; Profesionālā maģistra studiju programma "Viedā ekonomika un inovācijas".
4.	Studiju programmas nosaukums	Ekonomisko procesu pārvaldība
5.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42311
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	latviešu un angļu
7.	Studiju programmas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	Apjoms 160 KP (bakalaura darbs 12 KP) Pilna laika studijās 4 gadi (8 semestri) Nepilna laika studijās 5 gadi (10 semestri)
8.	Uzņemšanas prasības	Vidējā izglītība
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	Daugavpils Universitāte, Sociālo zinātņu fakultāte, Parādes iela 1, Daugavpils
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)	1. Profesionālais bakalaura grāds ekonomikā un uzņēmuma vadītāja kvalifikācija atbilstoši 5.līmeņa profesionālajai kvalifikācijai. 2. Profesionālais bakalaura grāds ekonomikā un finansista kvalifikācija atbilstoši 5.līmeņa profesionālajai kvalifikācijai.

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Kritēriji:

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Studiju programmas izveide tiek pamatota ar nepieciešamību modernizēt Ekonomikas studiju virzienu, tā saskan ar universitātes stratēģijā minēto: “veikt akadēmiskās studiju programmas transformāciju profesionālajā [...]”, taču neatbilst nevienam no stratēģijā definētajiem prioritārajiem pētniecības virzieniem.

Studiju programma tiek izstrādāta specifiskā atbalsta mērķa (SAM) programmas 8.2.1. projekta ietvaros, konsolidējot esošās akadēmiskās studiju programmas. Vienlaikus, vizītes laikā sniegtais pamatojums nevieš skaidrību tam, kādēļ ir izvēlēts censties vienā studiju programmā nodrošināt divu būtiski atšķirīgu profesionālo kvalifikāciju – “Finansists” un “Uzņēmuma vadītājs” piešķiršanu. Ar šo aspektu, attiecīgi, ir saistīti izaicinājumi definēt studiju programmas studiju rezultātus – uz šo brīdi programmas raksturojumā ir vairākas studiju rezultātu formulējumu kopas. Studiju rezultāti ir jāprecizē, paredzot abām specializācijām kopīgos un specifiskos studiju rezultātus. Studiju programmas mērķa, uzdevumu un studiju rezultātu savstarpējā saistība programmas raksturojumā nav parādīta. Šī saistība ir jāparāda pēc studiju rezultātu precizēšanas.

Profesionālās studiju programmas izveide tiek pamatota ar reģionā iesaistīto pušu šādu norādīto vajadzību. Vienlaikus jāatzīst, ka ārējās iesaistītās puses ekspertu vizītes laikā vairāk spēja definēt atbalstu universitātei un studiju virzienam kā tādām, nevis vajadzību pēc konkrētās studiju programmas, kuras absolventiem piešķir attiecīgās kvalifikācijas. Par atbalstu kā tādu nevis izvērtējumu, liecina arī programmas raksturojumam pievienotās atbalsta vēstules (neatkarīgo ekspertu atzinumi). Studiju programmas raksturojumā ir atsauce uz darba devēju aptaujām, par kurām vairāk informācijas nebija. Šo aptauju rezultāti tika sagatavoti un iesniegti īsi pirms vizītes, taču, ar tiem iepazīstoties nav redzams, kā attiecīgie aptauju rezultāti ir radušies. Kopumā var teikt, ka ārējo iesaistīto pušu potenciāls studiju programmas izveidē ir izmantots nepilnīgi.

Lai gan studiju programmas raksturojumā nav informācijas par studentu iesaisti studiju programmas izveidē, pēc papildu informācijas pieprasīšanas pirms vizītes, tās plānā tika paredzēta un noorganizēta tikšanās ar studentiem, kuri esot piedalījušies studiju programmas izstrādē. Ekspertu vizītes laikā iegūtā informācija (intervijas) liecina, ka šī iesaiste drīzāk ir bijusi netieša – studenti ar akadēmisko personālu ir dalījušies savā pieredzē, nevis pēc būtības piedalījušies studiju programmas izstrādē.

Kopumā pēc iepazīšanās ar dokumentiem un iegūto informāciju vizītes laikā, ir secināms, ka iesaistītajām pusēm nav skaidrības par to, uz ko studiju programma galvenokārt ir orientēta – reģionālā attīstība, biznesa pakalpojumu centru darbinieku gatavošana, uzņēmumu vadītāju gatavošana, jauno uzņēmēju gatavošana, mazo uzņēmumu darbinieku gatavošana vai mārketinga speciālistu gatavošana. Taču būtu ieteicams izvēlēties konkrētāku orientāciju, apsverot arī studiju programmā nodrošināt tikai vienas profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu vai divu tādu, kas ir savstarpēji līdzīgākas. Vienlaikus, arī, iespējams, precizējot studiju programmas nosaukumu, kas šobrīd kontekstā ar piešķiramajām kvalifikācijām varētu būt mulsinošs.

Stiprās puses:

- Projekta finansējums studiju programmas izstrādei un aprobācijai un resursu konsolidēšana.

Vājās puses:

- Studiju programma neatbilst nevienam no universitātes stratēģijā definētajiem prioritārajiem pētniecības virzieniem.
- Divu būtiski atšķirīgu profesionālo kvalifikāciju piešķiršanas plānošana.
- Neskaidri studiju rezultāti, nav parādīta to saistība ar studiju programmas mērķi un uzdevumiem.
- Nepilnīgi izmantots ārējo iesaistīto pušu potenciāls studiju programmas izveidē.
- Nav skaidrības par to, uz ko studiju programma galvenokārt ir orientēta.
- Mulsinošs studiju programmas nosaukums programmas absolventiem piešķiramo profesionālo kvalifikāciju kontekstā.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/ koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

Iepazīstoties ar Studiju programmas raksturojuma 1. daļā minēto informāciju un veikto darba tirgus un politikas attīstības plānošanas dokumentu analīzi, netiek gūta pārliecība, ka augstskola ir rūpīgi izanalizējusi un veikusi esošās situācijas analīzi, kā arī veikusi prognozēšanu, balstoties uz augstskolas esošajiem veikspējas rādītājiem studējošo skaita dinamiku un tendencēm. Piemēram, izvērtējusi pašreizējo situāciju ar studiju programmām studiju virzienā, kā mainās (samazinās, pieaug) studējošo skaits studiju virzienā, vietējo un ārvalstu studentu plūsmas. Nevar gūt pārliecību, ka augstskola ir analizējusi to, kādus veikspējas uzlabošanas pasākumus varētu ieviest, lai palielinātu studējošo plūsmas, piemēram, konkrētu pasākumu veidā celtu ārvalstu studējošo īpatsvaru. Jānorāda, ka Studiju programmas raksturojuma 13. lapaspusē norādīts, ka “tiek prognozēts, ka kopējais vietējo studentu skaits turpinās samazināties, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas piesaistīt programmai vairāk ārvalstu studentus.” Tomēr ekspertu vizītes laikā eksperti neguva pārliecību, ka programma un mārketinga aktivitātes būtiski palielinās ārvalstu studējošo plūsmu. Jānorāda, ka 2018. gadā pēc Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) datiem Daugavpils Universitātē studēja 2514 studējošie, no tiem 43 jeb 2% bija ārvalstu studējošie. Salīdzinot publiski pieejamos datus IZM pārskatos par augstāko izglītību, var secināt, ka laika posmā no 2014. līdz 2018. gadam ārvalstu studentu īpatsvars pret kopējo studējošo skaitu Daugavpils Universitātē nav būtiski mainījies.

Ekspertu vizītes laikā, kā arī iepazīstoties ar pieejamajiem dokumentiem, netika gūta pārliecība, ka Daugavpils Universitātē pastāv vienota un skaidra kvalitātes kontroles politika akadēmiskā un vispārējā personāla svešvalodu (angļu valodas) pārbaudei un uzraudzībai. Lai arī vizītes laikā pret angļu valodas prasmju pārbaudi bija novērojama noteikta bijība, personāla angļu valodas prasmju pārbaudes citās augstākās izglītības institūcijās tiek veiktas, iegūtos rezultātus izmantojot mācībspēku atlasē un darba kvalitātes novērtējumā. Pārbaudes ir ieteicams uzticēt ārējiem vērtētājiem (starptautiskām sertificēšanas institūcijām vai attiecīgiem valodas centriem).

Jānorāda, ka Studiju programmas raksturojuma 25. lapaspusē norādīts, ka “studiju programmas 1. studiju gadā ir nepieciešami vismaz 11 studējošie, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu”. Balstoties uz Daugavpils Universitātes mājaslapā publicētā studiju virziena “Ekonomika” pašnovērtējuma ziņojumā pieejamu informāciju, jānorāda, ka 2017./2018. gadā akadēmiskajā bakalaura studiju programmā “Ekonomika” pilna laika klātienē studējošo

kopskaits bija 53, savukārt pirmajā studiju gadā studējošo skaits - 21, kas norāda, ka minimālais nepieciešamais studējošo skaits latviešu plūsmā varētu tikt sasniegts.

Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatām, ka šī kritērija vērtējumā nav izceļamas būtiskas stiprās puses.

Vājās puses:

- Nav veikta augstskolas un konkrētā studiju virziena veikspējas, studējošo skaita dinamikas analīze un izvērtēti konkrēti pasākumi radītāju uzlabošanai, it īpaši attiecībā uz ārvalstu studējošo īpatsvara palielināšanu.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programmas raksturojumā tās atbilstības nozares tendencēm atainošanai ir izmantotas atsauces uz dažādiem vispārīgiem plānošanas dokumentiem, vienlaikus ir minētas arī atsauces uz dažādām nepieciešamajām prasmēm, kuru apguves sekmēšana ir iekļauta studiju programmā. Tomēr, kopumā, aplūkojot studiju kursu saturu (informācijas avotus), jāsecina, ka tajos neatspoguļojas jaunākās tendences un pieejamā literatūra.

Studiju programmas raksturojumā ir skaidrots, ka principi, pēc kuriem ir izvēlētas citas studiju programmas salīdzināšanai ar jaunveidojamo studiju programmu, ir “līdzīgs nosaukums, līdzīgs studiju apjoms, pieejama detalizēta studiju programma”, taču pēc būtības šo principu ievērošana ir diskutabla (salīdzināšanai izvēlēto studiju programmu nosaukumi – “Biznesa vadība” un “Modernās valodas un ekonomika”). Arī vizītes laikā tika sniegta informācija, ka studiju programmas salīdzināšanai ir izvēlētas, balstoties uz esošo sadarbību ar attiecīgajām augstākās izglītības institūcijām (Viļņas Ģedimina Tehniskā universitāte un Vārvikas Universitāte). Taču būtiskākais šajā aspektā ir tas, ka veiktajam salīdzinājumam nav pievienotās vērtības (nav izdarīti secinājumi par jaunveidojamās programmas unikalitāti un/vai kopīgo un atšķirīgo pēc būtības ar salīdzināmajām programmām, nav minēta labās prakses pārnese u.tml.).

Vājās puses:

- Studiju kursu aprakstos (informācijas avotos) neatspoguļojas jaunākās nozares tendences.
- Veiktajam salīdzinājumam ar citām studiju programmām nav pievienotās vērtības.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Studiju programmas attīstības perspektīvas kopumā ir analizētas. Ņemot vērā arvien pieaugošo digitalizāciju, finansistu darbs kļūst arvien decentralizētāks un sniedzams ne tikai klātienē, attiecīgi ir pamatoti šīs mācības nodrošināt studentiem izdevīgās vietās, piemēram, Daugavpilī. Savukārt uzņēmumu vadītāji ir vajadzīgi visur, un nodrošināt mācību iespējas tuvu darbavietām var būt svarīgi vismaz daļai studentu. No otras puses nav pārliecības, ka šī studiju programma ir pietiekami pārdomāta, apvienojot visai atšķirīgās uzņēmuma vadītāja un finansista profesijas, kam būtiskas ir atšķirīgas prasmes, ja mācības lielākoties tiek organizētas kopējā plūsmā, tā zaudējot iespēju izcelt katrai profesijai būtisko atšķirīgo. Tāpēc ir grūti apgalvot, ka studiju programmu perspektīvā absolvēs vienlīdz augsta līmeņa jaunie uzņēmumu vadītāji un jaunie finansisti.

Jānorāda, ka veiktā SVID analīze ir nepilnīga. Būtiski, ka, izmantojot SVID analīzi, nemaz nav ievērots šīs metodes pamatprincips, ka Stiprās un Vājās puses ir iekšējas izcelsmes, iekšēji ietekmējamās un maināmas, bet Iespējas un Draudi ir ārējas izcelsmes, ko tiešā veidā pašai universitātei būtu grūti ietekmēt. Īpaši daudz iekšēju faktoru rezultātā ierakstīts pie Iespējām, piemēram: “Sadarbība ar DU struktūrvienībām, kas stiprinās programmas starpdisciplināritāti.”, “Materiālās bāzes pilnveidošana ar mūsdienīgu literatūru un tehnisko aprīkojumu.” — tie ir iekšēji ietekmes faktori, nevis ārēji. DU ir jāvar ietekmēt sadarbību starp struktūrvienībām, tāpēc tas var būt tikai iekšējs faktors atbilstoši SVID analīzes pamatprincipiem. Studiju programma tiktu īstenota mācību iestādē ar vadību, kas spēj nodrošināt sadarbību starp struktūrvienībām.

Analīzē liels uzsvars likts uz esošo stāvokli, nevis nākotnes perspektīvām, būtu noderīgi izvērtēt arī šīs studiju programmas riskus un iespējas pēc pieciem gadiem.

Secinājums par veikto SVID analīzi: tā jāveic rūpīgāka, jāveic atkārtoti, jo šobrīd pat vienā sadaļā minēti faktori dublējas, piemēram, pie Iespējām: “Sadarbības līgumi un kopīgi projekti ar ārvalstu AII.” un “Sadarbības uzlabošana ar ārvalstu augstākās izglītības iestādēm.” ir viens un tas pats. Rezultātā secinājumi, ka “stiprās puses ir pārsvarā par vājajām” un “uzskaitīto iespēju ir vairāk nekā iespējamo draudu” vērtējot pēc skaita, nevis pēc būtības nav pārliecinoši. Parasti risku vērtējumā ņem vērā arī faktora nozīmīgumu, ietekmi, ne tikai faktorus summē, tas secinājumos neparādās. Kopējais secinājums ir tāds, ka studiju programmas attīstības perspektīvas ir sākts analizēt apkopojot viedokļus un idejas, bet SVID analīze ir jālabo un ir jāpārstrādā studiju programmas attīstības perspektīvas analīzes un pamatojuma daļu, kas šobrīd nav korekta.

Stiprās puses:

Mācības notiek reģionā — tuvu vietējām potenciālo studentu dzīves un darba vietām.

Vājās puses:

Lielākā daļa studiju programmas tiek organizēta kopējā plūsmā atšķirīgām profesionālām kvalifikācijām

SVID analīze veikta nekorekti un ir nepareizi interpretēta. Tā nav izmantojama, lai vērtētu studiju programmas attīstības perspektīvas.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.			X	
3.			X	
4.			X	

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma pašlaik daļēji atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut, jo izstrādātajā studiju programmā ir nepilnības. Trūkumu novēršanai ir izvirzītas rekomendācijas.
		X		

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Kritēriji:

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studiju bāze ir apzināta, personāls atlasīts plānoto studiju kursu pasniegšanai. Īpašu vajadzību, piemēram, pēc specifiski aprīkotām telpām praktiskiem / laboratorijas darbiem nav. Veidojot studiju programmu, piedomāts pie jaunu pasniedzēju piesaistīšanas universitātei. Ir pieejami piemēroti aktuāli IT, audio / video risinājumi studiju kursu veidošanai un pasniegšanas nodrošināšanai. Infrastruktūras uzturēšanai ir kā iekšēji, tā ārpalpojuma resursi (SIA Atea u.c.), personāls ar pieejamo inventāru prot apieties. Šis punkts tiek izskatīts kompleksi, jo materiāltehniskai bāzei bez personāla, kas to spētu apkalpot, nav nozīmes. Telpas, aprīkojums, programmatūra atsevišķi no (bez) to uzturētājiem nepalīdzētu īstenot studiju programmu.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Informatīvā un metodiskā bāze. Bibliotēkā pieejamā literatūra šobrīd kopumā neatbilst studiju programmas īstenošanai. Vizītes laikā eksperti saņēma informāciju, ka studiju programmas licencēšanas gadījumā notiks iepirkums visas trūkstošās literatūras iegādei. Izvērtējot izlases kārtībā atsevišķu studiju kursu aprakstos norādīto literatūru, izrādījās, ka universitātes bibliotēkā tā nav pieejama, ka tur esošās literatūras saraksts atšķīrās no studiju kursa aprakstā norādītās. Eksperti saņēma mutisku apliecinājumu, ka studiju kursu sagatavotājiem bijis lūgts kursu aprakstos iekļaut vienīgi tādu literatūru, kas ir pieejama universitātes bibliotēkā. Neatbilstības tika konstatētas, piemēram, studiju kursā “Kvalitātes vadības sistēmas III: Kvalitātes vadība” — bibliotēkā nebija atrodama “ISO 9001:2000 prasību skaidrojums. KVS 2.daļa. R., Apgāds Biznesa Partneri, 2003., 176 lpp.”, datubāzē nebija “Leilands, J. Kvalitātes vadības sistēmas. JAUNĀ ISO 9001:2008 standarta prasību skaidrojums. Latvijas Vēstnesis. R., 2009., 176. lpp.” Studiju kursa grāmatu piemēri atpaliek pa 2-3 prasību / standartu “paaudzēm” no šobrīd aktuālā un der vairs tikai vēstures pētīšanai. Dažas no kursa literatūrā nosauktām grāmatām nebija derīgas studijām jau pirms 10 gadiem.

Kvalitātes vadības kursu bloks tika izvēlēts kā viens no padziļinātas analīzes blokiem, jo tas diemžēl ir izrādījies kritiski svarīgs Uzņēmuma vadītāja profesionālo zināšanu un kompetenču apguvē, daudzas no tām studiju programmā plānots apgūt vienīgi ar šī kursa palīdzību — tas nav daudz. Vienlaicīgi kvalitātes vadības virziens ir viens no pašiem dinamiskākajiem vadības zinību virzieniem, kas būtiski mainās ik pa 8-10 gadiem un vienmēr ietver vadības zinību novitātes, atšķirībā no citiem virzieniem, kuros pārmaiņas ir daudz lēnākas, piemēram, salīdzinājumam paņemtajā loģistikā. Diemžēl neatbilstības tika konstatētas arī loģistikas kursā. Atgriežoties pie Kvalitātes vadības un aktualitātēm: ISO 9001:2000 standarta prasību skaidrojums nebija aktuāls jau 2008. gadā, kad bija nākamā versija ar citām prasībām un citu skaidrojumu. Tagad spēkā ir 2015. gada versija, kas ir radikāli atšķirīga no iepriekšējām, ir mainīti kvalitātes vadības sistēmu paši pamati. Attiecīgi ja plānots mācīt Kvalitātes vadību, tad pieļaujama kāda vispārēja teorijas grāmata par kvalitātes vadības vēsturi no seniem laikiem līdz mūsdienām, bet, ja runa par aktuālām prasībām un standartizāciju, tad izmantojamā literatūra nevar būt vecāka par 2015. gadu. Ja profesijas Uzņēmuma vadītājs zināšanu un kompetenču apguvei šim kursam būs tik liela nozīme kā piešķirta šobrīd, tad tiešām svarīgi, lai literatūra ir tik jauna un vecāka tiešām vairs neder, vecāka vienkārši nav derīga darba tirgū. Piedevām, visticamāk, jau pirmajam studentam studiju programmu absolvējot būs pienākusi nākamā reize literatūras un kursa saturu obligātai atsvaidzināšanai līdz ar vēl jaunu prasību stāšanos spēkā.

Studiju kursā “Loģistika un piegādes ķēdes vadība” norādītā literatūra arī neatbilda bibliotēkas datubāzei. Vizītē secināts, ka ir jāpārskata kursu aprakstos norādītā literatūra, gan ņemot vērā mūsdienu aktualitātes un atsakoties no novecojušās literatūras, gan ņemot vērā plānotajā grāmatu iepirkumā paredzēto literatūru. Korekcijas izmantojamā literatūrā to atjauninot būtiski ietekmētu daļas kursu saturu pašos pamatos. Ar vārdiem “kopumā neatbilst” ir domāts nevis “visa literatūra neatbilst”, bet tās lielākā daļa, ņemot vērā novecojušo daļu un to, ka literatūras angļu valodā nav pietiekami kursu apguvei. Ierobežotā laika dēļ bibliotēkā tika meklēta tikai dažu kursu aprakstos minētā literatūra. Ja būtu jābalstās tikai uz izlases veidā pārbaudītajiem kursiem, tad varētu apgalvot, ka visa pieejamā literatūra neatbilst. Kopējais secinājums par pieejamo un izmantojamo literatūru nav tik kategorisks, jo vispār literatūra bibliotēkā ir, izvēlēto kursu literatūra, izrādījās neveiksmīgs piemērs. Statistisks apkopojums par visos kursu aprakstos minēto literatūru nav veikts, bet kursu aprakstos redzamais liecina, ka to autori diez vai paredzējuši, ka šos aprakstus kāds lasīs. Piemēram, kursā “Biznesa komunikācija un ētika” norādīta savulaik ļoti apšaubāmas reputācijas interneta vietne www.mango.lv, kura vairs neeksistē, domēnu ir pārpircis www.delfi.lv/izklaide/, kas principā ir “dzeltenā prese”. Dzeltenās preses lasīšana diez vai palīdzēs apgūt biznesa komunikāciju un ētiku. Viennozīmīgi var apgalvot, ka lielā daļā kursu aprakstos norādīto literatūru to autori ir nepārskatīti, par tiem nepiedomājot ir iekopējuši no veciem materiāliem. Tāpēc lūgums ir visiem docētājiem pārskatīt viņu kursu aprakstos ietverto un ietveramo literatūru.

Vizītē secināts, ka studentiem un mācībspēkiem ir pieeja bibliotēkai, interneta resursiem (aktuāliem normatīviem aktiem), abonētām zinātniskām datubāzēm, bet nebija skaidras atbildes, kā studentiem un mācībspēkiem ir iespējama iepazīšanās ar standartizācijas dokumentiem, t.sk. tiem, uz kuriem ir atsaucies Latvijas Republikas normatīvos aktos, piemēram, ar Latvijas Standarta uzturēto. Nav apliecinājuma, ka ar šādu informāciju ir iespējama iepazīšanās citur Daugavpilī. Vismaz atsevišķu standartu pieejamība būtu svarīga šādu kursu pasniegšanai: Projektu izstrādes un vadības sistēmas; Kvalitātes vadības sistēmas; Vides aizsardzība; Attīstības ekonomika u.c., kā arī pašas universitātes turpmākai kvalitātes nodrošināšanas sistēmas attīstīšanai.

Stiprā puse:

- Tādas nav. Nav literatūras, abonēto resursu klāsts nav pārdomāts un ir aizdomas, ka kopā ar literatūras trūkumu nav pietiekams kursu apguvei. Kursu apraksti jāpārskata, attiecīgi tajos nav ko minēt kā stipro pusi.

Vājā puse:

- Studiju kursu aprakstos ietverta novecojusī literatūra, uz kuru atsaucoties šie kursi veidoti. Pēc jaunas literatūras iegādes loģiska būtu šo kursu pārstrādāšana, kas šādā apjomā savukārt var ietekmēt kopējo studiju programmas saturu.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Studiju programmas izmaksu aprēķins ir veikts. Tas veidots, balstoties uz piešķirto valsts finansējumu budžeta vietām, tomēr nedod pilnīgu priekšstatu par reālajām studiju izmaksām, ņemot vērā, ka valsts finansējums šobrīd veidojot tikai aptuveni trešdaļu no kopējām universitātes izmaksām. Starpība tiekot segta no projektos gūta finansējuma, arī studiju maksas un citiem pakalpojumiem. Šobrīd studiju programmā norādītās izmaksas, piemēram,: "Komandējumu un dienesta braucienu izmaksas uz 1 studentu — 56,18 EUR" un "Grāmatu un žurnālu iegādes izmaksas uz 1 studentu — 8,89 EUR" četriem studiju gadiem neatspoguļo patiesās vajadzības. Studiju programmai vajadzīgās literatūras iegāde latviešu un angļu valodās ar šādu plānoto finansējumu un studentu skaitu nav iespējama. Ja jāvērtē pēc valsts piešķirtā finansējuma vien, tad šo kritēriju nemaz nebūtu vērts izskatīt un būtu jānorāda, ka finansiālā bāze neatbilst studiju programmas īstenošanas vajadzībām: studiju programma nav īstenojama, jo ar šādu finansējumu nav iespējams atjaunot bibliotēku un nav iespējams iegādāties studiju programmai vajadzīgo literatūru.

Studiju maksa tiem, kas studē par personīgiem līdzekļiem, tiek noteikta, vadoties pēc tā brīža konkurences un cenām nozarē, tomēr studiju maksas aprēķinam jābūt pamatotam, ne tikai balstītam uz konkurentu cenām. Šobrīd DU nezina šīs studiju programmas patiesās izmaksas, nezina, vai tā nesīs zaudējumus, cik maksas studentus un par kādu studiju maksu jāpiesaista. Viss no dažādiem avotiem pieejamais finansējums nonāk "kopējā katlā" un tā arī tiek tērēts. Precīzu aprēķinu šobrīd nav. Iespējams, ka aprēķinot reālās izmaksas, DU šāda studiju programma izrādītos nerentabla, bez nākotnes perspektīvām situācijai uzlaboties un tā uzreiz būtu jāatstāj īstenošanai citās augstskolās ar zemākām studiju programmas nodrošināšanas izmaksām uz vienu studējošo — tas nav zināms.

Studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un plānots, ka arī turpmāk universitātes finansējumu 1/3 veidos valsts finansējums un 2/3 universitātes projektos un sniegtos pakalpojumos piesaistīts finansējums, tomēr reālās studiju programmas izmaksas (ņemot vērā visus plānotos finansējuma avotus) pa pozīcijām vizītes laikā nebija noteiktas.

Vājā puse:

- Studiju programmas izmaksas ir aprēķinātas, balstoties uz tai pieejamo valsts finansējumu, nevis reālajām vajadzībām, maksas studentiem norādāmā studiju maksa arī balstītos vairāk uz konkurenci nozarē nekā uz reālām izmaksām.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Datubāzes studiju programmas īstenošanai ir pieejamas, par to pieejamību bija pozitīvas sastapto studentu atsauksmes. Datortehnika aprīkota ar aktuālo programmatūru (atsaucoties uz kursu aprakstos minētajām, piemēram, SPSS, MS Office utt.) mācību un pētījumu nolūkiem, tās uzturēšanai piesaistīts stabils, starptautisks ārpakalpojumu veicējs (SIA Atea). Pieejamas zinātniskās datubāzes Ebsco, Scopus, Web of Science, Letonika, Lursoft. Materiāltehniskā bāze (video, audio, web aprīkojums) un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai. Pieejamā programmatūra tika salīdzināta ar studijuursos norādīto un tā atbilda. Demonstrēto auditoriju aprīkojums atbilstošs visdažādākajām mācību veidu vajadzībām. Detalizētam uzskaitījumam nav būtiskas nozīmes, jo šajā sfērā notiek nepārtraukta attīstība, prasības un iespējas var mainīties vairākas reizes gadā, tāpēc būtiskākais ir novērtēt DU sekošanu līdzī laika kopumā un DU to dara.

Stiprā puse:

- Laba materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem, tā ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.			X	
3.		X		
4.	X			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka),	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju kursu aprakstos iekļauta novecojusi literatūra, kam būtu

finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem		X		jābūt universitātes bibliotēkā, bet tās tur nav un nav precīzi skaidrs, kur tā ir pieejama. Jaunā (vēl tikai iepirkumā iekļāvē) literatūra nav minēta. Tā kā ne visa literatūra ir pieejama bibliotēkā, studiju kursu aprakstos iekļautā bieži ir novecojusi un jaunais iepirkums vēl nav veikts, tad nav pārliecības, ka kursi vispār ir sagatavoti atbilstoši aktuālajam nozarēs. Studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, tomēr reālās studiju programmas izmaksas pa pozīcijām vizītes laikā nebija noteiktas.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Kritēriji:

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Kopumā studiju saturs ir raksturīgs ekonomikas un vadības virzienam, tā salāgošana ir tikusi veikta. Vienlaikus, pēc detalizētākas iepazīšanās ar studiju kursu aprakstiem, ir konstatējami vairāki trūkumi:

- studiju kursu aprakstos kā literatūras avoti daudzviet ir norādīti resursi latviešu valodā,
- ne vienmēr ir norādīta jaunākā pieejamā literatūra,
- diskutabls ir salīdzinoši nelielais kredītpunktu apjoms atsevišķiem studiju kursiem (piemēram, “Pētnieciskās metodes”, 2KP; “Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums”, 2KP) to lietderīgai un jēgpilnai īstenošanai.

Taču kā būtiskākais trūkums ir atzīmējama neatbilstība profesiju standartiem, kas pēc būtības ir savstarpēji atšķirīgi. Pēc rūpīgākas kartējuma izpētes, kā dažus no neatbilstības piemēriem var minēt – studiju programmā netiek nodrošināta PS-117 “Finansista” profesijas standartā noteiktā uzdevuma “5.8. Ievērot finanšu jomu reglamentējošos normatīvos aktus” apguve; studiju programmā tikpat kā netiek nodrošināta sadaļas “4.4. Organizācijas investīciju izvērtēšana” minēto uzdevumu apguve. No kursu aprakstiem nebija saskatāma pietiekama saistība ar PS-115 “Uzņēmuma vadītājs”. Vislabāk saistība saskatāma ar kursu “Kvalitātes vadības sistēmas. Kvalitātes vadība”, kas ir loģiski, tomēr saturiski nepietiekami (4.2.3. Analizēt un novērtēt uzņēmuma darbību un sasniegtos rezultātus, sekot mērķu īstenošanas

gaitai, nodrošināt šo mērķu īstenošanu, pieņemt lēmumus un korekcijas operatīvās un stratēģiskās darbības optimizēšanai, 4.2.9. Identificēt mērķu un plānu maiņas nepieciešamību atbilstoši ekonomiskās vides un tirgus situācijas izmaiņām). Savukārt studiju programmas atbilstību Finansista profesijas standartam PS-117 "Finansists" 17b. pielikumā tā autori ir vērtējuši pārāk piesardzīgi, atsevišķi studiju kursi, šķiet, piedāvā apgūt vairāk prasmju, nekā par tiem ir pielikumā norādīts.

Kopējais secinājums ir, ka studiju programmas "Ekonomisko procesu pārvaldība" atbilstību profesiju standartiem, iespējams, veidojuši dažādi cilvēki un tās nav savstarpēji saskaņotas, jo atbilstība "Finansista" profesijas standartam vērtēta ļoti piesardzīgi, kamēr "Uzņēmuma vadītāja" pārāk optimistiski. Mulsina, ka studiju programmā ir visiem kopīgie studiju kursi, kam būtu jābūt atbilstošiem kopīgajām profesiju standartu prasēm, piemēram, sadaļā "5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, VISPĀRĒJAS zināšanas un kompetences", bet studiju programmas atbilstības 17. pielikumā šajā sadaļā atšķiras.

Studiju kursu apraksti ir sagatavoti gan latviešu, gan angļu valodā. Nav apliecinājuma, ka studiju materiāli jau šobrīd būtu sagatavoti abās valodās, jo īpaši, ņemot vērā situāciju ar atsevišķiem studiju kursiem izvēlēto literatūru. 1. semestrī ir paredzēts kurss "Grāmatvedības pamati", kurā visa literatūra ir vienīgi latviski. Nav skaidrs, kā šo kursu var apgūt bez latviešu valodas zināšanām. Tas pats par 1. semestrī apgūstamo kursu "Ekonomika I" ar literatūru tikai latviski. Nekas neliecina par angļiski runājošu studentu vienlīdz labām iespējām veiksmīgi šos kursus apgūt jau 1. semestrī bez latviešu valodas zināšanām.

Studiju kursu apraksti, to saturs tika pārrunāts klātienē. Diemžēl tikšanās notika ar vislabāk sagatavoto kursu docētājiem, bet nebija iespējams saņemt atbildes par citu docētāju kursiem, par kuriem bija visvairāk jautājumu. Tas rada šaubas par kursu satura kopējo atbilstību, ko rezultātā bija iespējams vērtēt vienīgi attālināti pēc slikti sagatavotiem kursu aprakstiem.

Ir jāizvērtē studiju kursu nosaukumu atbilstība saturam, jo daļā gadījumu tie ir maldinoši, piemēram, "Civilā aizsardzība" pievēršas vides un darba aizsardzības jautājumiem. Darba aizsardzība tiek aplūkota arī kursā "Biznesa ergonomikas vadība". Atsevišķu studiju kursu saturs pārklājas, piemēram, "Attīstības ekonomika Ilgtspējīga reģionālā attīstība" pārklājas ar Ekonomikas grupas kursiem. Kursā "Projekta izstrādes un vadības sistēmas. Stratēģiskā un pārmaiņu vadība" nav saskatāma saistība ar projektu vadību, kam tā norādīta kā sadaļa, saistība redzama tikai ar stratēģijas un pārmaiņu vadību. Kurss "Kvalitātes vadības sistēmas. Audits un revīzija" ir saistāms ar grāmatvedību un finanšu auditiem, nevis kvalitātes vadību, kurā finanšu jautājumus nemēdz iekļaut. Vairākosursos saturs kopumā pārklājas ar daudziem dažādiem citiem kursiem un nav saprotama kursu saturiskā saistība ar nosaukumu.

Vienlaikus, jāņem vērā, ka šo trūkumu risināšana pēc būtības (ne tikai papildinot studiju kursu aprakstus), saglabājot esošo ideju par divu attiecīgo un būtiski atšķirīgo profesionālo kvalifikāciju piešķiršanu, varētu būt neizpildāma līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai, ja tā vispār ir iespējama.

Kontekstā ar šo jāatzīmē, ka abām paredzētajām specializācijām kopīgi īstenotajos studijuursos nav paredzēta diferencēšana atkarībā no studenta izvēlētajā specializācijas, tomēr tāda būtu nepieciešama, ņemot vērā būtiskas attiecīgo profesiju atšķirības. Papildus pieminams, ka iesniegtajos materiālos atbilstības finansista profesijas standartam trūkst tabulas daļas, kas tika konstatēts pēc vizītes, gatavojot atzinumu un rūpīgi pārskatot kursu satura atbilstību profesiju standartiem.

Studiju plānā nav paredzēta valsts valodas apguve ārvalstu studējošajiem, tādējādi netiek izpildīta Augstskolu likuma 56. panta 3. daļas 1. punktā ietvertā norma, kas paredz, ka “ārvalstu studējošajiem studiju kursu obligātajā apjomā iekļaujama valsts valodas apguve, ja studijas Latvijā ir paredzamas ilgāk par sešiem mēnešiem vai pārsniedz 20 kredītpunktus”.

Vājās puses:

- Trūkumi studiju kursu aprakstos. Studiju kursu aprakstos ir jābūt literatūras avotiem, kas ir saprotami programmas īstenošanas valodās, proti — angļu valodā studējošajiem angļu valodā.
- Studiju programmas neatbilstība profesiju standartiem un zema iespējamība pēc būtības kvalitatīvi īstenot šādu programmu (paredzot divu būtiski atšķirīgu kvalifikāciju piešķiršanu).
- Studiju plānā nav paredzēta valsts valodas apguve ārvalstu studējošajiem, tādējādi netiek izpildīta Augstskolu likuma 56. panta 3. daļas 1. punktā ietvertā norma.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā).

Studiju procesā ir plānots izmantot dažādas mācību metodes (lekcijas, praktiskās nodarbības, radošie semināri, lomu spēles, gadījumu analīzes, simulācijas, speciālistu vieslekcijas, studiju projekti, grupu darbi u.c.), tādējādi nodrošinot dažādām studējošo grupām piemērotus mācību vielas apguves veidus. Īpaši pozitīvi vērtējama studiju programmas ciešā sasaiste ar nozari, nodrošinot izbraukuma nodarbības, reālu problēmsituāciju izpēti un risināšanu, kā arī sadarbība studiju procesā ar “*Magnetic Latvia* Daugavpils biznesa inkubatoru” un citiem uzņēmumiem un organizācijām. Studiju procesā tiek variētas un izmantotas dažādas studējošā zināšanu pārbaudes formas (rakstiski, mutvārdos, kombinējot metodes u.tml.). Studiju procesa organizēšanā tiek ievēroti studentcentrētas mācīšanās principi, turklāt liels uzsvars tiek likts uz studējošā patstāvīgo darbu un studentu radošu līdzdalību zināšanu apguves procesā. Studējošajiem ir iespēja saņemt individuālas konsultācijas, turklāt, pielāgojoties reģiona specifikai, ir iespējams tās saņemt dažādās valodās (latviešu, angļu).

Gan klātienēs vizītes laikā, gan iepazīstoties ar publiski pieejamo informāciju Daugavpils Universitātes mājaslapā tika secināts, ka studiju programmas īstenošanas vieta ir pielāgota studējošajiem ar īpašām vajadzībām. Mājaslapā ir atrodama informācija par vides pieejamības aspektiem gan studiju programmas realizācijas ēkā, gan citās Daugavpils Universitātes ēkās.

Studiju procesa gaitā studējošajiem būs jāiziet divas prakses - ievadprakse (5. semestrī pilna laika studijās un 7. semestrī nepilna laika studijās (8 KP)) un specializācijas prakse (7. semestrī pilna laika studijās un 9. semestrī nepilna laika studijās (12 KP)). Prakses tiek organizētas, ievērojot prakses nolikumu (skat. Studiju programmas raksturojuma 6. pielikumu), kas pieejams gan latviešu, gan angļu valodā. Jānorāda, ka pēc vizītes eksperti konstatēja, ka prakses nolikumam nav pievienots prakses līguma paraugs latviešu un angļu valodā. Vizītes laikā intervējot darba devēju pārstāvjus tie apstiprināja, ka ir gatavi nodrošināt prakses vietas arī ārvalstu studentiem angļu valodā. Augstskolas ierastā prakse liecina, ka līdz šim studējošie paši veiksmīgi ir atraduši savas prakses vietas, tomēr Daugavpils Universitātes pārstāvji apliecināja, ka ir gatavi arī proaktīvi piedāvāt studējošajiem potenciālās prakses vietas. Vizītes laikā darba devēju pārstāvji norādīja, ka ir gatavi nodrošināt studējošajiem arī ilgtermiņa prakses iespējas

un nodrošināt atalgojumu. Taču jānorāda, ka studiju programmā netiek diferencētas prakses programmas (ievadpraksei un specializācijas praksei). Tāpat netiek diferencētas prasības specializācijas prakses programmai atkarībā no studējošā izvēlētas specializācijas.

Papildus, atsaucoties uz intervijām ar mācītbspēkiem un viņu pausto, ka studiju kursus nav paredzēts diferencēt atkarībā no specializācijas, jāatzīmē, ka mācītbspēkiem īstenojot studiju kursus dažādām mērķauditorijām, tomēr būtu jāņem vērā to atšķirības un vajadzības.

Stiprās puses:

- Studiju procesā plānots izmantot dažādas mācību metodes, ievērojot studentcentrētas izglītības principus. Studiju process plānots ciešā sasaistē ar reģionā esošajiem darba devējiem, kas studiju laikā nodrošinās izbraukuma nodarbības, ekskursijas, praktiskās nodarbības.
- Studiju norises vieta ir pielāgota studējošajiem ar īpašām vajadzībām un publiski ir pieejama informācija (mājaslapā) informācija par dažādiem vides pieejamības aspektiem.

Vājās puses:

- Nav pieejams vienots prakses līguma paraugs latviešu un angļu valodā.
- Šobrīd praksei ir ieplānoti kopā 20 KP, taču ievadprakses un specializācijas prakses programmas netiek diferencētas, kā arī tās netiek diferencētas atkarībā no studējošā izvēlētas specializācijas.
- Abās specializācijās kopīgi īstētajos studijuursos nav paredzēta diferencēta pieeja atkarībā no studentu izvēlētas specializācijas.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Daugavpils Universitātē ir izveidotas vairākas struktūrvienības, kuru kompetencē ietilpst studiju kvalitātes nodrošināšana un uzraudzība (studiju virziena “Ekonomika” padome, Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (SKNC) u.c.). Daugavpils Universitātei ir izstrādāta un apstiprināta studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika, tā ir publiski pieejama. Ir izstrādāti, apstiprināti un publiski pieejami saistošie normatīvie akti, kas reglamentē studiju procesa norisi, sākot no studējošā imatrikulācijas, studiju gaitas, kvalifikāciju atzīšanas, sertifikācijas līdz eksmatrikulācijai. Iepazīstoties studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku, saistošajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem, Studiju programmas raksturojumā pieejamo informāciju un vizītes laikā pārrunāto, secināms, ka Daugavpils Universitātei vēl nepieciešams nopietni strādāt pie iekšējo kvalitātes nodrošināšanas procesu pilnveides un savstarpējas sasaistes. Nepieciešams attīstīt vienotu un koordinētu politiku regulārai studiju programmu un studiju kursu pilnveidei (piemēram, regulāri studiju kursu literatūras aktualizāciju), kas sevī ietvertu plašāku metožu izmantošanu un atgriezeniskās saites nodrošināšanu tieši iesaistītajām pusēm (studējošie, akadēmiskais personāls), nekā tikai pašnovērtējuma ziņojumu izstrāde un publiskošana. Tādējādi arī nostiprinot augstskolā kvalitātes kultūras veidošanos un vienotu izpratni par visu iesaistīto pušu lomu un nozīmi šajos procesos. Tāpat jāuzsver, ka nav skaidrs kāda ir studējošo iesaiste iekšējās kvalitātes nodrošināšanas procesos, ja neskaita Augstskolu likumā noteiktās pārstāvniecības un līdzdalības tiesības Satversmes sapulcē, Senātā un fakultāšu domēs. Studiju programmas raksturojuma 41. lapaspusē norādīts, ka studiju virzienu padomes sēdēs studējošo pārstāvji tiek pieaicināti tikai strīdīgu jautājumu izskatīšanas gadījumā.

Tāpat iepazīstoties ar studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku, netiek gūts skaidrs priekšstats, kā augstskola nodrošina cīņu pret visa veida tolerances trūkumu un studentu vai personāla diskrimināciju; ārējo iesaistīto pušu iesaistīšanu kvalitātes nodrošināšanā. Tāpat būtu jāpilnveido procesi, kā norisinās šīs politikas ieviešana, pārraudzīšana un pārskatīšana. Jānorāda, ka Daugavpils Universitātes mājaslapā ir pieejams DU Ētikas kodekss, Ētikas komisijas nolikums un Akadēmiskās šķīrējtiesas nolikums, kas reglamentē un skaidro rīcību situācijās, kad novērojams ētikas vai normatīvo normu pārkāpums.

Attiecībā uz akadēmisko brīvību un godīgumu Daugavpils Universitātē ir izstrādāta un mājaslapā publiski pieejama “Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei Daugavpils Universitātē”. Tomēr jānorāda, ka vienota akadēmiskā godīguma politika augstskolā šobrīd nepastāv, taču ekspertu vizītes laikā augstskolas pārstāvji norādīja, ka tādu plānots nākotnē izstrādāt. Iepazīstoties ar Daugavpils Universitātes mājaslapā publiski pieejamo informāciju, secināms, ka studiju virzienam “Ekonomika” nav publiski pieejami metodiskie norādījumi studiju, bakalaura un maģistra darbu izstrādei.

Studiju programmas raksturojuma 8. pielikumā pieejams augstskolas sagatavotais atbilstības ESG 1. daļai pašnovērtējums. Secināms, ka studiju programma izstrādāta, ievērojot saistošos ārējos un iekšējos normatīvos aktus, izstrādes gaitā tiešā vai netiešā veidā tika iesaistīti darba devēji un studējošie. Augstskolā pastāv studiju programmu izstrādes un apstiprināšanas procedūras. Mācībspēku atbilstība aprakstīta Studiju programmas raksturojuma un analizēta ekspertu atzinuma IV sadaļā. Studentcentrētas izglītības aspekti aprakstīti Studiju programmas raksturojuma un ekspertu atzinuma III sadaļā. Izsmēloša mācību resursu un nodrošinājuma analīze pieejama Studiju programmas raksturojuma un ekspertu atzinuma II sadaļā. Daugavpils Universitātei ir izstrādāta iekšējā informācijas sistēma, kur augstskolas personālam ir pieejama aktuālā informācija, savukārt sabiedrība regulāri tiek informēta, publicējot informāciju par studiju iespējām, studiju procesu un augstskolas darbību Daugavpils Universitātes mājaslapā (www.du.lv) un citos augstskolas publiskajos informācijas kanālos. Daugavpils Universitātē regulāri apkopo studējošo un absolventu viedokli par studiju procesu, izmantojot aptaujas. Savas darbības analīzei regulāri tiek sagatavoti studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi, kas ir publiski pieejami augstskolas mājaslapā. Daugavpils Universitātē veic ciklisku ārējo kvalitātes novērtēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Stiprās puses:

- Ir izstrādes skaidras procedūras un kārtības studiju procesa organizēšanai, sākot no studējošā imatrikulācijas, studiju gaitas, kvalifikāciju atzīšanas, sertifikācijas līdz eksmatrikulācijai.
- Daugavpils Universitātē ir izveidotas vairākas struktūrvienības, kas ir tieši atbildīgas par kvalitātes nodrošināšanu, īpaši izceļama ir Studiju kvalitātes novērtēšanas centra esamība.
- Augstskola studiju programmas realizācijas gaitā plāno integrēt virkni studentcentrētas izglītības principu, kā arī studiju procesu pielāgot dažādam studējošo kontingentam.

Vājās puses:

- Lai gan formāli ir izveidota studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika, ir nepieciešams to attīstīt un pilnveidot, veidojot vienotu un koordinētu politiku regulārai studiju programmu un studiju kursu pilnveidei, kas sevī ietvertu plašāku metožu izmantošanu un atgriezeniskās saites nodrošināšanu tieši iesaistītajām pusēm

(studējošie, akadēmiskais personāls), nekā tikai pašnovērtējuma ziņojumu izstrāde un publiskošana.

- Nav izstrādāti vienoti mehānismi un procedūras akadēmiskā personāla profesionālo kompetenču pārbaudei un pilnveidei, piemēram, svešvalodu zināšanu (angļu valodas) pārbaude.
- Nav izstrādāta un ieviesta vienota akadēmiskā godīguma politika, kas nodrošinātu akadēmiskās krāpšanās izskaušanu ne tikai noslēguma darbu izstrādē, bet visā studiju procesā.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Studējošie ir iesaistīti daļā studiju kursu izveides, nav apliecinājuma, ka tikuši iesaistīti visas studiju programmas izveidē. Atsevišķiem studentiem ir priekšstats par konkrētu kursu programmu, bet nav pilnvērtīgas informācijas par studiju programmu kopumā. Darba devēju iesaiste bijusi daļēja t.i. tie ir informēti par plānoto studiju programmu, ir ieinteresēti tās absolventu pieņemšanā darbā, ieinteresēti pieņemt praksē (t.sk. angļiski runājošus ārvalstu studentus), tomēr netika gūta pārlicība, ka darba devēji ir informēti par studiju programmas saturu, par studiju kursiem. Liela daļa pieaicināto darba devēju pārstāvju nebija pilnīgi neatkarīgi, jo ir iesaistīti studiju programmas izveidē kā esošie vai potenciālie mācībspēki. Notika atsaukšanās uz, piemēram, Rēzeknes Speciālās ekonomiskās zonas uzņēmumiem, tikai nebija pieaicināti konkrētu šo uzņēmumu pārstāvji. Citas nozares organizācijas studiju programmas izstrādē nav tikušas pieaicinātas. Ja neskaita pašu pieaicināto darba devēju pārstāvju iesaisti kursu pasniegšanā, netika arī gūti apliecinājumi par absolventu, darba devēju un / vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju turpmāku iesaisti programmas pilnveidē.

Stiprās puses:

- Daugavpilī ir uzņēmumi, kuriem ir vajadzīgi arī angļu valodā runājoši praktikanti un potenciālie darbinieki.

Vājās puses:

- Fragmentāra iesaiste studiju programmas izstrādē no studējošo puses;
- Pieaicinātie darba devēji ir vai nu iesaistīti studiju programmas turpmākā īstenošanā, vai slikti informēti par studiju programmas saturu;
- Darba devēji, kurus interesētu angļiski runājoši praktikanti un potenciālie darbinieki, nebija pieaicināti.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.		X		

3.			X	
4.			X	

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Licencējamās studiju programmas saturā un īstenošanas mehānismā ir trūkumi, kas neļauj plānot paredzēto profesionālo kvalifikāciju piešķiršanu.

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Kritēriji:

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Mācībspēku atlases kritēriji ir definēti: “atbilstoša izglītība, akadēmiskais vai zinātniskais grāds, vai profesionālā pieredze, pētnieciskā un jaunrades darbība (publikācijas atbilstošajā nozarē, veikti pētījumi ekonomikas un finanšu jomā, dalība projektos), komunikācijas prasmes. Nozares profesionāļiem, praktiķiem un darba devējiem izvirzītās prasības: darba pieredze privātajās vai valsts iestādēs, kas saistītas ar ekonomiku, uzņēmējdarbību un finansēm, pieredze specializēto studiju kursu ... nodrošināšanā”. Taču, kā jau redzams, tie ir kvalitatīvi un vispārīgi, proti, nav raksturota kvantitāte vai konkretizēti sasniedzamie rādītāji – publikāciju skaits/kvalitāte, darba pieredzes ilgums/plašums u.tml.

Vājā puse: Mācībspēku atlases kritēriji nav pietiekami konkrēti.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Kopumā mācībspēki ir kvalificēti – lielākā daļa ir ar doktora grādu, gandrīz visiem ir vismaz viena zinātniskā publikācija pēdējo sešu gadu laikā, taču, atsaucoties uz precizētā studiju programmas raksturojuma 18. pielikumu, 19 no 61 norādītā mācībspēka nav angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī. Programmas īstenošanā ir plānots iesaistīt arī mācībspēkus no ārvalstīm.

Vienlaikus šajā aspektā ir būtiski ņemt vērā jau iepriekšminētās fundamentālās problēmas ar studiju rezultātiem un programmas atbilstību profesiju standartiem. Līdz ar to atklāts ir jautājums par to, vai, pilnveidojot studiju rezultātus un nodrošinot to atbilstību profesiju standartiem, esošie mācībspēki uzreiz varētu nodrošināt to sasniegšanu.

Stiprās puse:

- kopumā kvalificēti mācībspēki, tajā skaitā daļa no ārvalstīm.

Vājās puses:

- Ievērojamai daļai mācībspēku nav angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu galvenokārt raksturo viņu iespējas iegūt pieredzi Erasmus+ mobilitātes vizītēs. Šobrīd, papildus mācīšanas un pieredzes apmaiņas vizītēm, ir paredzētas arī aktivitātes specifiskā atbalsta mērķa (SAM) programmas 8.2.2. projekta ietvaros, kas ir vērtējams pozitīvi, taču kopumā universitātē nav sistēmas pastāvīgai un regulārai mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai. Zinātniskās pētniecības attīstība netiek veicināta. Atsaucoties uz vizītes laikā iegūto informāciju, secināms, ka universitātē arī nav pastāvīgu mehānismu ārvalstu mācībspēku piesaistei un jauno doktoru piesaistīšanai darbam universitātē. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanai ir jāveido sistēma un jāparedz atbilstoši resursi.

Stiprās puses: Erasmus+ mobilitātes iespējas un aktivitātes SAM 8.2.2. ietvaros.

Vājā puse: Mācībspēku pastāvīgai un regulārai kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanai nav sistēmas. Līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai universitātei šādu sistēmu vajadzētu izveidot un ieviest.

Pamatojoties uz konstatēto, atbilstība prasības trešajam kritērijam ir vērtējama kā laba.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.			X	
3.		X		

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Mācībspēku kvalifikācija lielākoties atbilst studiju

viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.		X		programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, taču ir izvirzītas vairākas rekomendācijas trūkumu novēršanai.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Tabulā norādīt, vai sniegtie apgalvojumi atbilst, neatbilst vai daļēji atbilst studiju programmai, un sniegt pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo ekspertu atzinuma daļu vai augstskolas/ koledžas sniegto informāciju, kurā iekļautā informācija liecina par norādīto atbilstību, neatbilstību vai daļējo atbilstību.

Ja piemērojams, tabulu var papildināt ar citām Augstskolu likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kas attiecas uz licencējamo studiju programmu.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās studiju programmas, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai				Nav attiecināms
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			Skat. Studiju programmas raksturojuma 7. pielikumu.

3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta, vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X			Skat. Studiju programmas raksturojuma 20. pielikumu.
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus	X			Kopumā mācībspēku kvalifikācija atbilst.
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu		X		Gandrīz katram (ar dažiem izņēmumiem) ir vismaz viena zinātniskā publikācija pēdējo sešu gadu laikā.

6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā		X		<i>19 no 61 mācībspēka nav angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī.</i>
7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam		X		Skat. Studiju programmas raksturojuma 16. pielikumu. Gandrīz visas prasības atbilst. Studiju programmas raksturojumā ir pieejams tikai prakses nolikums, taču nav pieejami paraugi prakses līgumam (latviešu un angļu valodā), lai pārliecinātos, ka prakses līgums atbilst Ministru kabineta noteikumu nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālo augstākās izglītības valsts standartu" 15. punktam.

8.	Studiju programma atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām (ja profesijai nav, nepieciešams izstrādāt profesijas standartu), ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija		X		Ir konstatējamas neatbilstības (plašāk skat. ziņojuma tekstā), ko tajā skaitā var skaidrot ar nolūku programmā paredzēt divu būtiski atšķirīgu specializāciju īstenošanu un attiecīgu profesionālo kvalifikāciju piešķiršanu.
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56.¹ panta otrajā daļā un 56.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām		X		Studiju kursu apraksti ir sagatavoti abās valodās, kurās studiju programma tiks īstenota. Nav apliecinājuma, ka studiju materiāli ir sagatavoti visās šajās valodās. Studiju programmas virzienu atbilstība profesiju standartiem nav pārliecinoša, jo dažas prasmes piedāvā apgūt tikai atsevišķosursos, un atbilstība profesiju standartiem abām specializācijām nav savstarpēji saskaņota, kaut tos plānots īstenot vienā plūsmā. (plašāk skat. ziņojuma tekstā)

10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem		X		Iepazīstoties ar Studiju programmas raksturojuma 11. pielikumā pieejamo līguma paraugu, secināms, ka paraugā ir nepilnīgi norādīta studējošā iegūstamā kvalifikācija. Saskaņā ar Studiju programmas raksturojumu studējošais absolvējot varēs iegūt profesionālo kvalifikāciju “Uzņēmuma vadītājs” vai “Finansists”, ko viņš izvēlēsies tikai pēc pirmā studiju gada, taču līguma paraugā tas nav norādīts. Nav pieejama līguma versija angļu valodā, kas tiks slēgta ar ārvalstu studējošajiem, kas studēs angļu plūsmā.

11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus		X		Skat. Studiju programmas raksturojuma 12. pielikumu un papildu dokumentos diplomus un to pielikumu angļu valodas versijas. Diploma pielikuma angļu valodas versijās pie iegūstamās kvalifikācijas līmeņa norādīts sestais, nevis piektais Latvijas profesionālās kvalifikācijas līmenis. Tāpat angļu valodas versijās novērojamas neprecizitātes tulkojumos, aizmirstot pārtulkot atsevišķus vārdus.
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X			Skat. Studiju programmas raksturojuma 13. pielikumu.
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X			Skat. Papildus pievienoto Izglītības kvalitātes valsts dienesta atzinumu.
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Nav konstatēta neatbilstība.

VI. Novērtējums

Analizējot studiju programmas atbilstību studiju virzienam, ir konstatējamas šādas

1) stiprās puses:

- projekta finansējums studiju programmas izstrādei un aprobācijai un resursu konsolidēšana;
- studiju programmas izveidē tiek ņemtas vērā dažādas tendences;

2) vājās puses:

- studiju programma neatbilst nevienam no universitātes stratēģijā definētajiem prioritārajiem pētniecības virzieniem;
- plānots piešķirt divas būtiski atšķirīgas profesionālās kvalifikācijas;
- neskaidri studiju rezultāti, nav parādīta to saistība ar studiju programmas mērķi un uzdevumiem;
- nepilnīgi izmantots ārējo iesaistīto pušu potenciāls studiju programmas izveidē;
- nav skaidrības par to, uz ko studiju programma galvenokārt ir orientēta;
- mulsinošs studiju programmas nosaukums programmas absolventiem piešķiramo profesionālo kvalifikāciju kontekstā;
- nav veikta augstskolas un konkrētā studiju virziena veikspējas, studējošo skaita dinamikas analīze un izvērtēti konkrēti pasākumi radītāju uzlabošanai;
- studiju kursu aprakstos (informācijas avotos) neatpoguļojas nozares jaunākās tendences;
- veiktajam salīdzinājumam ar citām studiju programmām nav pievienotās vērtības;
- nepilnīga studiju programmas perspektīvu analīze.

Pamatojoties uz identificēto, studiju programma pašlaik neatbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut. Trūkumu novēršanai ir izvirzītas rekomendācijas.

Analizējot studiju virziena resursus un nodrošinājumu, ir konstatējamas šādas

1) stiprās puses:

- tiek domāts par jaunu pasniedzēju piesaistīšanas;
- pieejami IT, audio / video resursi studiju programmas kursu izveidošanai un pasniegšanai;
- paredzēts iepirkums studiju programmas literatūras atjaunošanai;
- infrastruktūras uzturēšana t.sk. ar ārpakalpojumu palīdzību;

2) vājās puses:

- universitātē pieejamā literatūra šobrīd kopumā neatbilst studiju programmas īstenošanai;
- nav skaidra abonējamo resursu izvēle mācību procesa nodrošināšanai;
- studiju programmas izmaksu aprēķins neatpoguļo visas reālās studiju programmas izmaksas, bet tikai valsts piešķirtā finansējuma daļu;
- studiju programmas kursus izmantojamās literatūras nomaīņa pret aktuālu var būtiski ietekmēt daļas kursu saturu — tas vairs nebūs tāds, kā šobrīd iesniegts vērtēšanai.

Pamatojoties uz identificēto, studiju programmai kopumā jāatjauno izmantojamie mācību līdzekļi, ņemot vērā jaunās studiju programmas specifiku un jāprecizē studiju programmas plānojamās izmaksas. Trūkumu novēršanai ir izvirzītas rekomendācijas.

Analizējot licencējamās studiju programmas saturu un īstenošanas mehānisma atbilstību studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem, ir konstatētas šādas

1) stiprās puses:

- studiju procesā plānots izmantot dažādas mācību metodes, ievērojot studentcentrētas izglītības principus. Studiju process plānots ciešā sasaistē ar reģionā esošajiem darba devējiem;
- studiju norises vieta ir pielāgota studējošajiem ar īpašām vajadzībām un publiski ir pieejama informācija (mājaslapā) informācija par dažādiem vides pieejamības aspektiem;
- ir izstrādātas skaidras procedūras un kārtība studiju procesa organizēšanai, sākot no studējošā imatrikulācijas, studiju gaitas, kvalifikāciju atzīšanas, sertifikācijas līdz eksmatrikulācijai;

2) vājās puses:

- nepilnvērtīgi izstrādāti studiju kursu apraksti, nav norādīti literatūras avoti, kas būtu pieejami abās studiju programmas realizācijas valodās;
- studiju programmas neatbilstība profesiju standartiem un zema iespējamība pēc būtības kvalitatīvi īstenot šādu programmu (paredzot divu būtiski atšķirīgu kvalifikāciju piešķiršanu);
- šobrīd praksei ir iepļānoti kopā 20 KP, taču ievadprakses un specializācijas prakses programmas netiek diferencētas, kā arī tās netiek diferencētas atkarībā no studējošā izvēlētajā specializācijas;
- abās specializācijās kopīgi īstenotajos studijuursos nav paredzēta diferencēta pieeja atkarībā no studentu izvēlētajā specializācijas;
- lai gan formāli ir izveidota studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika, ir nepieciešams to attīstīt un pilnveidot, veidojot vienotu un koordinētu politiku regulārai studiju programmu un studiju kursu pilnveidei;
- nav izstrādāti vienoti mehānismi un procedūras akadēmiskā personāla profesionālo kompetenču pārbaudei un pilnveidei;
- nav izstrādāta un ieviesta vienota akadēmiskā godīguma politika;
- fragmentāra studējošo un darba devēju iesaiste studiju programmas izveidē;
- studiju plānā nav paredzēta valsts valodas apguve ārvalstu studējošajiem, tādējādi netiek izpildīta Augstskolu likuma 56. panta 3. daļas 1. punktā ietvertā norma.

Ekspertu vērtējumā pēc būtības kvalitatīvi vienā studiju programmā nodrošināt divu tik atšķirīgu profesionālo kvalifikāciju piešķiršanu nav iespējams. Pamatojoties uz to, ir sagatavotas rekomendācijas.

- Analizējot akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu (mācībspēku) kvalifikācijas atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, ir konstatējamas šādas:

1) stiprās puses:

- kopumā kvalificēti mācībspēki, tajā skaitā daļa no ārvalstīm;
- Erasmus+ mobilitātes iespējas un aktivitātes SAM 8.2.2. ietvaros;

2) vājās puses:

- mācībspēku atlases kritēriji nav pietiekami konkrēti;
- ievērojamai daļai mācībspēku nav angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī;
- nav sistēmas mācībspēku pastāvīgai un regulārai kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanai.

Pamatojoties uz identificēto, mācībspēku kvalifikācija lielākoties atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, taču ir izvirzītas vairākas rekomendācijas trūkumu novēršanai.

VII. Rekomendācijas

Eksperti iesaka licencēt studiju programmu, ja tiks ieviestas īstermiņa rekomendācijas (līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiks skatīts iesniegums par studiju programmas licencēšanu) un sagatavots plāns ilgtermiņa rekomendāciju ieviešanai.

Īstermiņa rekomendācijas studiju programmas pilnveidei vai trūkumu novēršanai (līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiks skatīts iesniegums par studiju programmas licencēšanu):

- Nodrošināt studiju programmas atbilstību profesiju standartiem vai rast citus risinājumus, piemēram, plānojot absolventiem piešķirt tikai vienu profesionālo kvalifikāciju vai arī tādas kvalifikācijas, kas pēc būtības ir līdzīgas, un to piešķiršana ir kvalitatīvi iespējama vienā studiju programmā.
- Kontekstā ar pieņemto lēmumu par kvalifikāciju piešķiršanu ir jāpārskata un jāprecizē studiju rezultāti, jāparāda saistība ar programmas mērķi un uzdevumiem, jākonkretizē, uz ko studiju programma būs orientēta un ir ieteicams izvērtēt / pārskatīt studiju programmas nosaukuma atbilstību.
- Ieteicams pilnveidot kvalitātes vadības sistēmu, konkretizējot kārtību studentu un ārējo pušu iesaistei studiju programmu izstrādē.
- Iesaistīt uzņēmējus, lai studiju programmu izveidotu aktuālu un tajā ietvertu uzņēmēju praktiskās vajadzības.
- Studentiem nodrošināt plašāku ieskatu kopējā studiju programmas izstrādē, jo tikai kopumā saturiski saistoša studiju programma pievilinās jaunus studētgribētājus.
- Atjaunināt studiju kursu aprakstus, lai tajos (informācijas avotos) atspoguļotos jaunākās nozares tendences / atklājumi, studiju kursu aprakstos ir jābūt literatūras avotiem, kas ir saprotami programmas īstenošanas valodās, proti - angļu valodā studējošajiem angļu valodā.
- Veikt salīdzinājumu ar citām studiju programmām, kā rezultātā rodas jaunas atziņas, kuras tiek ņemtas vērā (iestrādātas) studiju programmā.
- Parādīt plānu tam, kā mācībspēkiem, kuri tiks iesaistīti studiju programmas īstenošanā angļu valodā, tiks nodrošināts vismaz B2 līmeņa angļu valodas prasmju līmenis līdz attiecīgo studiju kursu īstenošanas sākšanai.
- Izstrādāt prakses līguma paraugu latviešu un angļu valodā, kā arī veikt prakses programmu diferenciaciju gan starp ievadprakses un specializācijas prakses programmām, gan starp specializācijas prakses programmu starp abām piedāvātajām specialitātēm.
- Papildināt studiju līguma paraugu, norādot, ka studējošais varēs iegūt profesionālo kvalifikāciju “Uzņēmuma vadītājs” vai “Finansists” (tas šobrīd līguma paraugā nav norādīts), ja tiek plānota šo abu kvalifikāciju piešķiršana.
- Uzrādīt studiju līguma versiju angļu valodā, kas tiks slēgta ar ārvalstu studējošajiem, kas studēs angļu plūsmā.
- Novērst neprecizitātes abu profesionālo kvalifikāciju diploma pielikumu angļu versijās, labojot, ka iegūstamais kvalifikācijas līmenis ir piektais, nevis sestais Latvijas profesionālās kvalifikācijas līmenis. Tāpat angļu valodas versijās jānovērš neprecizitātes tulkojumos, aizmirstot pārtulkot atsevišķus vārdus, piemēram, “Noslēguma pārbaudījumi”.

- Izvērtējot pašreizējos studiju virziena un augstskolas veikspējas rādītājus, studējošo dinamiku un tendences, uzrādīt konkrētus pasākumus rādītāju uzlabošanai, it īpaši ārvalstu studējošo īpatsvara palielināšanai.
- Atkārtoti analizēt un pamatot studiju programmas attīstības perspektīvas gan, ņemot vērā SVID analīzē ievērojamos principus, gan faktoru nozīmīgumu, kā arī analīzi veikt ar ievirzi par nākamajiem gadiem, ne tikai par šī brīža stāvokli.
- Veikt reālo studiju programmas izmaksu aprēķinu, kas ietvertu ne tikai piešķirto valsts finansējumu budžeta vietām, bet arī parādītu to izmaksu daļu, kas universitātei pašai ir jāpiesaista (projekti, pētniecība, ziedojumi utt.) studiju programmas veiksmīgai īstenošanai.
- Paredzēt studiju plānā ārvalstu studējošo plūsmai valsts valodas apguvi, atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām.

Ilgtermiņa rekomendācijas studiju programmas pilnveidei vai trūkumu novēršanai (līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai):

- Vēlams rast risinājumu, lai studiju programma atbilstu kaut vienam no universitātes stratēģijā definētajiem prioritārajiem pētniecības virzieniem, tādējādi sekmējot zinātniski pētniecisko darbību šajā studiju virzienā.
- Ieteicams konkretizēt mācībspēku atlases kritērijus un ieviest tos praksē.
- Izveidot un ieviest sistēmu mācībspēku pastāvīgai un regulārai kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanai.
- Īstenojot studiju programmu, ieteicams diferencēt arī kopīgos studiju kursus, ņemot vērā topošo absolventu atšķirīgās vajadzības.
- Izstrādāt un ieviest praksē vienotu akadēmiskā godīguma politiku, kas nodrošinātu akadēmiskās krāpšanās izskaušanu ne tikai noslēguma darbu izstrādē, bet visā studiju procesā.
- Vēlams attīstīt un pilnveidot esošo studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku, veidojot vienotu un koordinētu politiku regulārai studiju programmu un studiju kursu pilnveidei, kas sevī ietvertu plašāku metožu izmantošanu un atgriezeniskās saites nodrošināšanu tieši iesaistītajām pusēm (studējošie, akadēmiskais personāls), nekā tikai pašnovērtējuma ziņojumu izstrāde un publiskošana.
- Veidot ilgtermiņa stratēģiju sadarbībai ar ārējiem partneriem ar nolūku piesaistīt resursus un kompetenci studiju programmas attīstīšanai (dalībai projektos, to īstenošanā, pētniecībā utt.).

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut		X	
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem		X	
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem		X	
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām		X	
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		